

PFU Pressens faglige utvalg  
Rådhusgt. 17  
Postboks 46 Sentrum  
0101 OSLO

Deres ref.:	Vår ref.:	Arkivkode:	Dato:
	13/00096-45	429	23. mai 2013

## **PFU-sak nr. 091/13: Det kongelige hoff - Se og Hør**

### **1 INNLEDNING**

Det vises til Det kongelige hoffs klage datert 12. mars i år og til Se og Hørs tilsvare av 12. april. Nedenfor følger våre merknader til tilsvaret.

Se og Hør uttaler at den viktigste problemstillingen som Pressens Faglige Utvalg skal vurdere, er *"om kongefamilien måtte regne med at de befant seg i områder som det var stor sannsynlighet at de ville bli tatt bilder av"*. Dette er etter vår oppfatning en grov forenkling av de spørsmål klagen reiser og det som er vurderingstemaet i de bestemmelsene i Vær Varsom-plakaten vi har vist til. PFUs egen praksis viser også at PFU har hatt en langt mer nyansert tilnærming til vurderingen av vernet om privatlivet enn det Se og Hør forfekter i tilsvaret. Vi vil kommentere dette nærmere i punkt 2 og 3 nedenfor. For ordens skyld presiserer vi at anførslene i klagen opprettholdes.

Det er pressens rett å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold. Dette gjelder selvsagt også dekning av begivenheter og aktiviteter der De kongelige deltar. Vi understreker at siktemålet med klagen ikke er å sikre Hoffet *"stram medieregi"* slik Se og Hør gir uttrykk for. Vårt anliggende med klagen er å få PFUs vurdering av om innholdet i og omfanget av billedbruken i de innklagede oppslagene er i tråd med god presseskikk. Det er derfor lite treffende når Se og Hør uttaler at *"spørsmålet denne klagen reiser, er om dette private rommet skal utvides til å omfatte store begivenheter i kongefamiliens liv"*. Se og Hør anfører videre at det er et tilbakeslag om ikke slike begivenheter kan dekkes *"fritt"*. Hvis Se og Hør med *"fritt"* mener uavhengig av pressens

etiske regler og lovbestemmelser, og uavhengig av om omtale av private forhold har allmenn samfunnsinteresse, er vi åpenbart uenige på dette punkt.

Hoffet og Se og Hør er ikke uenige i at det er de konkrete innklagede oppslagene PFU skal vurdere. Vi mener at oppslagene enkeltvis innebærer en krenkelse av De kongeliges rett til privatliv, og at dette også er svært tydelig når en ser oppslagene i klagen i sammenheng. Av de fire innklagede artiklene som var eldre enn seks måneder, har PFU valgt å fravike klagefristen for en. PFU opplyser de øvrige artikler vil " *som normalt, følge klagen som bakgrunnsmateriale*", jf. PFUs brev datert 22. mars. De prinsipielle spørsmålene som er reist i de tre foreldede sakene vil komme til behandling gjennom øvrige påklagede artikler.

## 2 FORHOLDET MELLOM VVP 4.3 OG EMK 8 OG 10

### 2.1 Pressens etiske regler og norsk lovgivning

Vi fastholder at de overordnede avklarte rettsprinsipper som norske domstoler, og i siste instans Den europeiske menneskerettsdomstolen har trukket opp basert på gjeldende lovgivning har relevans i denne saken. At pressens selvjustis må finne sted innenfor de rettsregler som gjelder i de ulike land, er slått fast i den internasjonale journalistføderasjonens (IFJs) erklæring om profesjonell journalistisk standard:

*"Within the general law of each country, the journalist shall recognize in matters of professional matters the jurisdiction of colleagues only, to the exclusion of every kind of interference by government or others."*<sup>1</sup>(vår understrekning)

Det er også i alminnelighet lagt til grunn at de presseetiske normer ligger på et strengere nivå enn lovgivningen. Se og Hør gir for øvrig også uttrykk for at " *de presseetiske reglene i mange tilfeller kan være strengere enn tilsvarende rettsregler.*»

Redaktør Per Anders Madsen omtaler forholdet mellom presseetiske normer og jussen i en kommentar i Aftenposten 16. april i år knyttet til vår PFU-klage.

*"Jeg tror det er viktig at PFU legger seg på en strengere linje, altså at mediene kan bli felt for brudd på presseetiske normer selv om de holder seg innenfor jusens grenser. En motsatt situasjon, altså at det var enklere for en klager å få medhold i rettsapparatet enn i PFU, ville raskt undergravet PFUs autoritet og legitimitet."*

Se og Hør henviser til sitat fra Per Edgar Kokkvold inntatt i NOU 2009:1 Individ og integritet om at det er pressen, og ikke rettsapparatet, som tar stilling til hva som *skal* publiseres. Vi er enige i dette. Det er imidlertid like klart at det er rettsapparatet som til syvende og sist tar stilling til hva som *kan* publiseres dersom spørsmålet blir satt på spissen.

---

<sup>1</sup> IFC Declaration of Principles on the Conduct of Journalists, punkt 9

## 2.2 EMK og VVP artikkel 4.3

Det er naturligvis på det rene at EMK artikkel 8 om vern av privatlivet må vurderes i lys av EMK artikkel 10 om ytringsfrihet. EMD har avklart sentrale prinsipper for denne avveiningen i Von Hanover-dom I og II. EMD slo i avgjørelsene fast at også offentlige personer som oppholder seg på offentlig tilgjengelige steder har krav på vern av sitt privatliv dersom de er i private situasjoner, og at publisering av bilder og omtale av slike situasjoner forutsetter at disse bidrar til en debatt av allmenn interesse. EMD konkluderte i Von Hanover-dom I med at omtalen og billedbruken i denne konkrete saken *”cannot be deemed to contribute to any debate of general interest to society despite the applicant being known to the public*, avsnitt 65. EMD vektla også den kontekst bildene i oppslagene var tatt i, herunder at de var tatt av paparazzier uten samtykke, avsnitt 68, hvor det heter: *”The Court finds another point to be of importance: even though, strictly speaking, the present application concerns only the publication of the photos and articles by various German magazines, the context in which these photos were taken - without the applicant’s knowledge or consent – and the harassment endured by many public figures in their daily lives cannot be fully disregarded.”*

PFU har i flere klagesaker foretatt en avveining av flere av de samme momentene som EMD har tillagt vekt ved anvendelsen av EMK artikkel 8 og artikkel 10.

I PFU-sak 056/06 Prinsesse Märtha Louise og Ari Behn mot Se og Hør sier PFU blant annet;

*”Pressens Faglige Utvalg har tidligere uttalt at de kongelige, som landets mest offentlige familie, må tåle større oppmerksomhet fra pressens side enn andre».*

Dette er helt opplagt riktig, noe også 35-45.000 årlige oppslag om Kongefamilien vitner om.

PFU-sak 056/06 gjaldt spørsmålet om Se og Hør hadde brutt VVP ved å publisere bilder av parets datter Maud Angelica, og omtale hennes opplæring på en rideskole. PFU uttaler blant annet:

*«Likevel vil utvalget understreke viktigheten av å vise respekt for menneskers rett til privatliv, slik det er nedfelt i Vær Varsom–punkt 4.3. I den forbindelse påhviler det redaksjonene å vurdere nøye om eksponeringen av en situasjon som kan oppfattes som privat, har en nyhets- eller samfunnsmessig betydning som legitimerer oppslaget. I vurderingen av dette er det også viktig at redaksjonene tilstreber samtykke til eksponering, og lytter til de innvendinger som kommer fra barns foresatte.” (vår understrekning)*

PFU konkluderte med at Se og Hør *”på dette punkt”* hadde optrådt kritikkverdig.

Tilsvarende betraktninger som i ovennevnte PFU-sak fremgår også av sak 117/04, Silje Lyngvær mot Se og Hør, hvor PFU blant annet uttaler:

*”Selv om det i enkelte tilfeller også kan være rett å publisere bilder som er tatt av kjente personers familiemedlemmer i deres private sfære, uten de berøres samtykke, har utvalget tidligere påpekt at forutsetningen da må være at bildene dokumenterer forhold av vesentlig samfunnsmessig betydning.*

...

*Selv om de påklagede bildene er tatt på offentlig sted og i seg selv ikke anses krenkende eller oppsiktsvekkende, viser utvalget her til Vær Varsom-plakatens punkt 4.3, om å vise respekt for menneskers privatliv.” (vår understrekning)*

PFU konkluderte med at Se og Hør hadde brutt god presseskikk.

Etter vår vurdering er dette ikke bare relevant for mer anonyme familiemedlemmer til kjente personer eller kjente personers barn, men allmenngyldig. Begge de nevnte PFU-avgjørelsene gjaldt VVP punkt 4.3 generelt.

Nødvendigheten av en vurdering av den samfunnsmessige betydningen av omtale av private forhold er også fremhevet av Svein Burås i hans bok ”Etikk for journalister” (2010), se s. 215-217 hvor han uttaler:

*”Et annet kriterium er om det som omtales av private forhold, kan sies å ha vesentlig samfunnsmessig betydning. Personvernet er sterkere hvis et oppslag kun har underholdningsformål enn hvis det avdekker noe som offentligheten har et berettiget behov for å vite om. ...*

*Også når det gjelder fremtredende offentlige personer, skal det altså foreligge et berettiget offentlig informasjonsbehov før private forhold omtales....*

*Vi konkluderer dette avsnittet med å si at alle mennesker har en ”privat sfære” der de skal ha rett til å være skjermet for offentlig innsyn. Enkelte må tåle noe mer nærgående oppmerksomhet enn andre, men alle har rett til et privatliv som bare er deres, der ingen har adgang uten å være invitert.”*

Det er ikke riktig - slik Se og Hør anfører - at det er et ”kjernepunkt i hoffets argumentasjon at det kreves samtykke fra kongefamilien for å ta bilde av dem utenfor rent offisielle sammenhenger” og at vi «ønsker ... at mediene kun skal dekke det offisielle programmet».

Vårt anliggende er at også Kongefamilien har krav på vern om sitt privatliv, og at det må foretas en vurdering av om et oppslag har tilstrekkelig allmenn interesse til at det kan forsvare at vernet av privatlivet må vike.

Vi vil med dette som bakgrunn knytte noen særlige merknader til Se og Hørs kommentarer til de påklagde oppslagene.

### 3 DE PÅKLAGEDE OPPSLAGENE

#### 3.1 Kronprinsparets reise til St Barts i jule- og nyttårshelgen 2012 – Se og Hør nr. 2 2013

- VVP artikkel 4.3

Se og Hør viser til at det er stor kjendistetthet på St. Barts i jule- og nyttårshelgen 2012, og at en rekke "superstjerner" befant seg der på samme tid som kronprinsparet. Se og Hør viser videre til at bildene er tatt på offentlige strender, der det også var andre turister, og mener PFUs avgjørelse i sak nr. 134/02 (Solskjær) må være retningsgivende for PFUs vurdering også i denne sak.

Vi bestrider at pressen uten videre har rett til å publisere de bilder de måtte ønske selv om De kongelige er på offentlig tilgjengelig sted. Dette er en alt for snever og unyansert tilnærming til den vurdering som må foretas i henhold til VVP artikkel 4.3. PFU må også i denne saken vurdere blant annet om eksponeringen av en situasjon som kan oppfattes som privat, har en nyhets- eller samfunnsmessig betydning som legitimerer oppslaget, herunder omfanget av, intimiteten og innholdet i eksponeringen.

Dette må - basert på PFUs praksis - uten videre gjelde omtalen og bildene av barna i Kongefamilien. Det er vanskelig å se at en rekke bilder av Kronprinsparets barn i badetøy på en strand har noen som helst "nyhets- eller samfunnsmessig betydning". Tilsvarende vurdering må imidlertid gjøres også i forhold til omtale og bilder knyttet til de voksne. Vi kan heller ikke se at bildene av de voksne har noen nyhets- eller samfunnsmessig betydning.

Vi bestrider ikke at Se og Hør kunne omtale at Kronprinsparet ferierte på St. Barts i juleferien 2012. Men ut fra den brede vurdering som må foretas ved anvendelsen av VVP artikkel 4.3, kan den eventuelle "nyhetsinteressen" uansett ikke berettige den omfattende billeddekningen av Kronprinsfamiliens ulike strandaktiviteter. Det gjelder enten det er tale om bilder av barna eller av Kronprinsparet selv. Nærgående strandbilder av Kronprinsfamilien i badetøy i en opplagt privat situasjon er etter vår oppfatning i kjernen av de "personlige og private forhold" som VVP artikkel 4.3 skal verne om. «Nyhetspoenget» kunne for eksempel vært ivaretatt ved å vise familien fullt påkledd. I Von Hanover I-saken ble fotoer som blant annet viste Prinsesse Caroline i flere relativt dagligdagse private situasjoner ansett som "*images containing very personal or even intimate "information" about an individual*". Dette er desto mer tilfellet når det gjelder en rekke av bildene av Kronprinsfamilien på St. Barts.

Til tross for at Se og Hørs utgangspunkt synes å være at bladet har vid adgang til å ta de bilder som bladet måtte ønske så lenge det skjer på offentlig sted, søker Se og Hør også å argumentere for at oppslaget har interesse utover å underholde, blant annet ved at reportasjen angivelig skal være *"vinklet opp mot kronprins Haakon som forbilde for andre fedre og på familiens sterke interesse for sjø og vannsport"*, samt *"det oppsiktsvekkende faktum at hun (kronprinsessen) slapper av etter en hard vinter på en strand som var tettpakket av andre turister"*. Dette er etter vår mening ikke forhold som kan begrunne og legitimere den eksponering Kronprinsfamilien er utsatt for gjennom en 12 siders reportasje med bilder av dem i badetøy/bikini på privat ferie. Det samme gjelder Se og Hørs henvisning til at *"familiens ferie på sydlige breddegrader er i tråd med sterke trender innen reiselivsbransjen i Norge"*.

Den omfattende billedbruken av De kongelige i intime situasjoner fremstår som et overtramp. Dette forsterkes av at nevnte oppslag ikke på noen måte er enestående. I PFUs vurdering av vår klage på oppslag fra St. Barts er det relevant å se hen til den massive dekningen av Kongeparets private feiring av 75-årsdagene med den nærmeste familien på Korsika og Sardinia sommeren 2012. Den vedvarende dekningen av Prinsesse Caroline av Monaco ble trukket frem som ett av de forholdene som ble vektlagt i Von Hanover I-dommen.

Se og Hør gjør gjeldende at bildene er *"hyggelige og positive"* og *"fulle av aktivitet"*. Vi vil til dette bemerke at dette ikke endrer det forhold at det dreier seg om bilder av situasjoner de fleste ville betakket seg for at ble offentliggjort for allmennheten, og er under ingen omstendighet avgjørende for vurderingen i relasjon til VVP artikkel 4.3, og heller ikke i forhold til EMK artikkel 8. I Von Hanover I-dommen ble det også lagt til grunn at det dreide seg om bilder fra dagliglivet med *"innocuous"* titler, dvs. titler som ikke gjorde skade, uten at dette ble tillagt særlig vekt.

Se og Hør anfører videre at omfanget av reportasjen må ses i sammenheng med at *"det er i tråd med langvarige norske og internasjonale magasintradisjoner å bruke god på plass på billedmaterialet"*. Vi vil her bemerke at VVP ikke sonderer mellom ulike typer publikasjoner, og at vernet om privatlivet ikke kan relativiseres avhengig av hvilken type publikasjon en står overfor.

Se og Hør har i tilsvaret punkt 3.1 også referert Carl-Erik Grimstad, som skal ha uttalt at bilder tatt av prins William og hertuginne Kate på offentlige strender var *"greit"*. Se og Hør unnlater å påpeke at Grimstad i samme oppslag uttaler om oppslaget fra St. Barts at *"jeg er skeptisk til mengden av bildene i Se og Hør"*. Grimstad har for øvrig i annen sammenheng uttalt seg atskillig mer kritisk til Se og Hørs omfangsrike billedbruk knyttet til Kongefamiliens ferier det siste året, se omtale i Dagbladet 8. januar 2013 av Se og Hør:

*"Det er selvsagt et problem å ta sånne bilder, som åpenbart er tatt uten samtykke, sier Carl-Erik Grimstad til Dagbladet. Statsviteren, kongeeksperten og førsteamanuensis i journalistikk reagerer sterkt på at Se og Hør i siste utgave slår opp en 12 sider lang reportasje som omhandler kronprinsfamiliens juleferie på øya St. Barts i Karibien.*

...

*Rettslig sett har det mange ganger blitt påpekt at selv de mest offentlige personer har rett på privatliv. Det er det ikke tatt hensyn til her, sier Grimstad og fortsetter. Har denne saken så stor offentlig interesse at den overgår det? Jeg kan vanskelig se at det er tilfellet. Det er ren underholdning, noe som understrekes av bildebrukomfanget.*

*Grimstad mener at å registrere at kronprinsfamilien tilbringer juleferien i St. Barts med ett bilde kanskje kan forsvares, men at Se og Hør går for langt i dette tilfellet.*

*Jeg føler med kronprinsfamilien. Ingen setter pris på noe sånt som dette, og jeg tror ikke kronprinsfamilien skiller seg fra oss på dette området. Dette føyer seg inn i en lang rekke av den typen saker som går på privatlivets fred."*

Grimstad uttaler avslutningsvis at "Se og Hør bygger opp under en paparazzikultur som er noe av det mest ødeleggende, internasjonalt og nasjonalt, for pressens anseelse."

#### ▪ **VVP artikkel 3.10**

Når det gjelder VVP artikkel 3.10, uttaler Se og Hør at De kongelige må påregne å bli fotografert "når de ferdes ute i det offentlige rom" og at fotografen generelt ikke kan ha plikt til å kontakte De kongelige. Se og Hør viser blant annet til Høyesteretts vurderinger i Lillo Stenberg-saken, jf. Rt. 2008 s.1089.

Dersom Se og Hørs synspunkter skulle bli lagt til grunn, ville det innebære at VVP artikkel 3.10 blir innholdsløs. Bestemmelsen angir klart at skjult kamera "skal bare brukes i unntakstilfeller" og at "Forutsetningen må være at dette er eneste mulighet til å avdekke forhold av vesentlig samfunnsmessig betydning". Som det fremgår av klagen og som understreket foran, bestrider vi at 12 sider med bilder av Kronprinsfamilien i badetøy/bikini innebærer avdekning av forhold "av vesentlig samfunnsmessig betydning". Som understreket i klagen innebærer bruk av skjult kamera i en slik situasjon en selvstendig krenkelse av VVP artikkel 3.10, i tillegg til å representere brudd på VVP artikkel 4.3.

Vi er innforstått med at Kronprinsfamilien - ved å oppholde seg på en offentlig strand med mange mennesker - må forvente at noen vil kunne ta bilde av dem. Det er imidlertid en vesensforskjell på dette og en redaktørbeslutning om publisering av et stort oppslag med en rekke intime bilder, tatt uten at Kronprinsfamilien var kjent med det. Vi viser for øvrig til at måten bildene ble tatt på, var ett av de forhold EMD vektla i Von Hanover 1-dommen.

Høyesteretts flertalls vurderinger på dette punkt i Lillo-Stenberg-dommen fremstår som vanskelig forenlig med hva EMD har lagt til grunn i sine avgjørelser ved anvendelsen av EMK artikkel 8, og dommen har blitt gjenstand for kritikk i ettertid. Dette er imidlertid uansett ikke avgjørende ettersom VVP selv åpenbart oppstiller en meget begrenset adgang til bruk av skjult kamera som ledd i journalistisk virksomhet, jf. artikkel 3.10.

- **VVP artikkel 4.4**

Når det for øvrig gjelder bruken av begrepet "eksklusivt", fastholder vi anførselene i klagen, herunder at bruken av begrepet forsterker krenkelsen av privatlivet fordi det gir leseren et inntrykk av at Se og Hør er invitert med for å formidle bildene til publikum, og at det foreligger samtykke fra Kongefamilien. Slikt samtykke forelå ikke, og overskriften går dermed lengre enn det er dekning for i stoffet og leserne villedes. Vi fastholder at henvisningen til "eksklusivt" på bladets forside innebærer et brudd på VVP artikkel 4.4.

### **3.2 St. Barts nr. II – Weekend Se og Hør nr. 2, 2013**

- **VVP artikkel 3.2 og 4.14**

Se og Hørs oppfølgende oppslag om Kronprinsfamiliens opphold på St. Barts bygger på uriktige opplysninger om kostnadene ved oppholdet. I tilsvaret gjentar Se og Hør de uriktige opplysningene. De blir ikke riktigere av den grunn.

Se og Hør pliktet å sikre at opplysningene var etterrettelige, og vi skulle fått anledning til samtidig imøtegåelse. Se og Hør gjorde ingen forsøk på å verifisere om opplysningene var riktige, og ga oss heller ikke anledning til å kommentere opplysningene. Dette utgjør brudd på VVP artikkel 3.2 og 4.14.

Se og Hør synes et stykke på vei også å erkjenne dette, jf. tilsvaret s. 10 hvor det uttales at det *"ikke uten videre (er) klart at vår reportasje utløste en rett for slottet til samtidig imøtegåelse"*, selv om bladet argumenterer for at oppslaget ikke inneholdt *"sterke beskyldninger"*. Vi fastholder at et konstaterende oppslag om at Kronprinsfamilien har brukt langt over en halv million kroner på leie av villa og båt, forutsetter at Kronprinsfamilien gis anledning til samtidig imøtegåelse.

Se og Hør synes å anføre at retten til «rettelse» uansett må anses bortfalt fordi vi ikke var villige til å opplyse om hva som var de faktiske forholdene. Det kan ikke være slik at det skal være fritt fram for Se og Hør å fremsette uriktige påstander når de ønsker å skrive om private forhold de ikke får innsyn i nettopp grunnet den private karakteren, i vårt tilfelle konkrete utgifter i forbindelse med en privat ferie. Denne argumentasjonen faller på sin egen urimelighet. At Se og Hør presenterte feil hus og senere rettet dette er heller ikke hovedpoenget. Poenget var at den villaen Se og Hør presenterte ligger i en langt høyere prisklasse enn det boalternativet Kronprinsparet valgte for ferien, og at de ikke hadde leid noen båt.

Det vil bære galt av sted dersom Se og Hør skulle få medhold i at enhver som blir feilaktig beskyldt for noe, selv har bevisbyrden for å fremlegge korrekt informasjon. Uansett kan ikke det at vi i ettertid ikke var villige til å gi opplysninger til Se og Hør om



Kronprinsfamiliens faktiske kostnader til oppholdet, begrunne manglende mulighet til samtidig imøtegåelse.

Se og Hør anfører at vi foreslo å oppnevne en "voldgiftsdommer", og at det var uaktuelt for Se og Hør å "godta en form for tvisteløsning som ligger utenfor de rammer som trekkes av VVP og PFUs praksis. PFUs rolle er ikke å løse tvister om faktum som enkelt kan avklares mellom partene.

Se og Hør bringer jevnlig uriktige påstander om private kostnader for De kongelige uten at vi kan ta til motmæle. Denne gangen gjorde vi likevel et unntak. I et forsøk om å bli enige om faktum foreslo vi å be en tredjemann som begge hadde tillit til om å sammenholde faktaopplysningene. Formålet var å få avklart om vi hadde krav på en rettelse. Det var naturlig nok ikke aktuelt for oss å gi opplysninger direkte til Se og Hør om hvor Kronprinsfamilien bodde og om deres private utgifter på ferien.

### **3.3 Kongeparets 75-års jubileum – bildene tatt gjennom gjerdet på Bygdø Kongsgård – Se og Hør nr. 28, 2012**

Se og Hør medgir at det "uten videre (er) klart at bilder tatt av barn inn på kongelig område uten tillatelse kan reise særlige presseetiske problemstillinger. Dette er vi enige i og vi fastholder at Se og Hør ved dette har brutt VVP artikkel 4.3, samt artikkel 4.8.

Vi er videre enige med Se og Hør i at feiringen av Kongeparets 75 års jubileum var en nyhetshendelse med betydelig offentlig interesse, og derfor ble jubileet også behørig markert med direktesendt feiring på Operataket, og med at Kongefamilien hilste publikum fra slottsbalkongen. Det er derfor ikke – som Se og Hør anfører - slik at pressen ikke ble gitt noen anledning til å dekke og fotografere De kongelige i anledning Kongeparets 75-års jubileum.

Den private markeringen av 75-årsdagene på Bygdø Kongsgård var etter Kongeparets ønske ikke åpen for publikum. Det er heller ikke noen fotografier fra denne feiringen inne på Bygdø Kongsgård.

Det er imidlertid ikke dette klagen dreier seg om.

De tre bildene vi har klaget inn dreier seg om bilder av barn tatt inn på privat område i en situasjon hvor de berettiget måtte forvente å være beskyttet for pressen. Det fremgår med all mulig tydelighet at de to barna ikke visste at de ble fotografert.

Se og Hør anfører at gardistene som holdt vakt ved Kongsgården så at Se og Hør tok bilder. Det er likevel klart at manglende inngrep fra gardistenes side ikke representerer noe samtykke til at Se og Hør tar bilder. Gardens oppdrag er et annet, nemlig vakthold og sikring for Kongehuset, ikke å passe på fotografer. Det samme gjelder for ordens skyld også den kongelige politieskorte.

Se og Hør viser videre til tidligere PFU-avgjørelser knyttet til omtale av Marius Borg Høiby, og anfører at det ikke er presseetisk uakseptabelt at det tas bilde av ham eller prins Sverre Magnus i lek. Vi kan ikke se at PFUs avgjørelser fra 2002 knyttet til Marius Borg Høiby gir avgjørende føringer for det forholdet denne klage gjelder.

Se og Hør anfører at bildene ikke nødvendigvis har ”negative konsekvenser for de to barna”. Etter vår mening vil det ha betydelige negative konsekvenser for barna dersom PFU finner at det er god presseskikk å fotografere og publisere bilder av private gjøremål tatt inn gjennom gjerder på private eiendommer.

Se og Hør har i sitt tilsvare vedlagt et bilde av Prins Sverre Magnus. For ordens skyld opplyser vi om at dette bildet er tatt ved en offisiell anledning der vi hadde lagt til rette for pressekning på helt ordinær måte.

### **3.4 Kronprinsesse Mette Marits intervju med Die Welt – Se og Hør nr. 5 2013**

Vi fastholder at Se og Hørs forside etterlater inntrykk av at Kronprinsessen har gitt et eksklusivt intervju til Se og Hør, og at hun nå for første gang ”snakker ut” til nettopp Se og Hør. Intervjuet var som nevnt gitt eksklusivt til Welt am Sonntag.

Se og Hør forsøker i sitt tilsvare å gi et inntrykk av at klagen dreier seg om opphavsrettslige problemstillinger som PFU ikke bør ta stilling til. Det er bruddet på VVP punkt 4.4 «Sørg for at overskrifter, henvisninger og ingresser (...) ikke går lenger enn det er dekning for i stoffet» som er vårt hovedpoeng. Vi vil likevel peke på at gjengivelsen av dette intervjuet etter hva vi kan forstå går langt ut over grensene for sitatretten, i og med at det ikke forelå noen avtale mellom Se og Hør og journalisten i Welt am Sonntag om å bruke intervjuet før Se og Hør publiserte det.

### **3.5 Prinsesse Märtha Louises intervju med Billedbladet – Se og Hør nr. 6 2013**

Vi fastholder at Se og Hørs oppslag om Prinsesse Märtha Louise er i strid med VVP artikkel 4.4. Det forhold at Se og Hør er i samme konsern som det danske Billedbladet, er ikke tilstrekkelig til at det er dekkende å presentere oppslaget som ”eksklusivt”, og benytte ”vi-formen” i intervjuet. Det fastholdes videre at det er i strid med nevnte bestemmelse at Se og Hør ikke klart tilkjenner kilden for intervjuet. Det spiller i denne sammenheng ingen rolle hvilke konsernavtaler som gjelder i Aller. Det sentrale er at leserne forledes til å tro at Prinsesse Märtha Louise ga et intervju eksklusivt til Se og Hør.

Det er verdt å merke seg at Billedbladet har opplyst oss om at de etter dette har endret avtalene sine for å sikre reell enerett til intervjuer med Kongelige i Norden, også i forhold til selskaper innen samme konsern.

#### **4 OPPSUMMERING**

Vi fastholder at Se og Hør i de påklagde oppslagene har brutt flere av bestemmelsene i VVP. Se og Hørs tilsvarende endrer ikke vår vurdering av de presseetiske spørsmål saken reiser.

Klagen viser med all mulig tydelighet en utvikling hvor stadig større deler av De kongeliges privatliv blir eksponert. Mengden av overtramp over tid er etter vårt syn skjerpene.

Se og Hør søker etter vår oppfatning å spissformulere klagen på en måte det ikke er grunnlag for. Vi søker ikke gjennom klagen å begrense pressens frihet til å dekke De kongeliges virke, og tar heller ikke til orde for et krav om samtykke til enhver fotografering og publisering av bilder utenfor offisielle sammenhenger.

VVP har ikke egne regler for ukepressen. Også for ukeblader som Se og Hør må reportasjenes omfang og bildenes intimitet ha en nyhets- eller samfunnsmessig betydning som legitimerer oppslaget.

Kjernen i denne klagen er at det er begrensninger i pressens adgang til å publisere private forhold og situasjoner. Dette gjelder også for Kongelige. Se og Hørs dekning av flere av de påklagede oppslagene fremstår som ren underholdning uten allmenn interesse.

Vi ser fram til at pressens eget klageorgan avklarer sitt syn på rekkevidden av vernet av privatlivet etter VVP punkt 4.3.

Med hilsen

Åge Bernhard Grutle  
Hoffsjef